

Universitātes avīze

Piektdiena, 1993. gada 8. oktobris. Maksā 5 santimi. Nr. 3



Šovasar Vācijā notika vairākas studentu demonstrācijas

*Šajā numurā: meklējam kopīgo un atšķirīgo Latvijā, Vācijā,
Anglijā, Holandē, Beļģijā ...*

Labāk lasiet paši!

KO GRIB TAS MELNAIS?



● *Viņi nāk – pie striķisa turoties*

Es ienāku kādā ēkā pašā Rīgas centrā. Kolonnas, augsti griesti, spožums — no kurienes tas nāk? Ak tā — gaiteni deg sveces un gar gaitēna mālām sastājušies nākamie komponisti, diriģenti, pianisti u. c. kultūras darbinieki. Esmu Mūzikas akadēmijā, kur notiek fukšu balle. Viss un visi ir mierīgi, klusi. Te pēkšņi dobji atskan bungas, ribieni, sākumā kaut kur tālu augstskolas gaitēnos, vēlāk skaņas plūst aizvien tuvāk un tuvāk 1. kursa studentiem. No tumsas iznirst pievilcīgs bundzinieks ar lielām bungām un kādu cilvēku melnā. Situācija nav vairs svinīga, bet draudoša. Ko grib tas melnais? Viņš liek pasaukt studentu, viņš grib, lai fukši atsakās no studēšanas Akadēmijā. Ko var dot studijas? — niecīgas pusdienas, niecīgu stipendiju, niecīgu darba perspektīvu. Bet students iet un iet pa daudzajiem gaitēniem un ved aiz sevis

gara rindā fukšus. Viņi nonāk pie rektora kabineta. Melnais iet iekšā un... Izrādās, ka rektora priekšā pat Melnais ir mazs un melns. Bet varbūt tas nav rektors, bet pasniedzējs eksāmena laikā? Mes ejam tālāk — lēni, ļoti lēni, acis ir aizvertas, mēs maldāmies līdz studentam pa Mūzikas akadēmijas gaitēniem, mēs kapjam leja, kļūst siltāk, karstāk, pavisam karsts — dažs izsaucas: "Elle, vai?" Jā, varbūt. Melnais stāsta par dažiem, kas šeit arī beiguši savu dzīvi. Varbūt karceris? Atskan divainas skaņas — žvadz važas. Melnais vēsta — studentu var apsveikt ar laulības ostu, sievu, 2 bērniem un citiem ģimenes dārgumiem. Te sakam just ko slapju, fukšus apšūc no galvas līdz kājām ar ūdeni.



● *Drūmā vietā. inkvizīcijas skati*

Daži gan paliek sausā. (Vēlāk izrādījās, ka kaut kas plīsa, varbūt pat tik prozaiska lieta kā ūdens caurule un

tas nebija ielānots scenārijā). Atkal esam ceļā uz vietu, no kurienes nāk sērīgas skaņas — sāku jau domāt, vai tiešām un neviens students Mūzikas akadēmiju nebeidz šai saulē. Tomēr beidz — saka Melnais — tikai diemžēl Doma laukumā ar dažiem grašiem koferi. Drūmi. Šajā mirkli iznākam Mūzikas akadēmijas — tukša templā pagalmā, kur notiek svinīgs zvērests — piepildīt ar jaunām sejām templi, celt tā stiprumu un pilnveidot tā kraštnumu.

Visu noslēdza krāsaina un priecīga uguņošana, kā arī glāze šampanieša. Par spīti visiem Melnā bruņinieka biedinājumiem un visām studenta mācībām fukši gribeja kļūt par MA istiem studentiem un pildīt savu zvērestu, Melnais nozuda, atskanēja brīnišķīga muzika, un varejām doties uz Studentu klubu, kur vecāko kursu studenti radīja savu prasmi interesantos priekšnesumos. Piemēram, mūsu lasītajiem zināmais Leiškālna jaunskungs dziedāja studentu hitu "Ir vakars vēls un lietus list...", kā arī viru kvartets ar gruzīnu (vai citu kalniešu) dziesmiņu latviešu valodā "Zaķītis" utt, utt.

Pie kokteiļa glāzes parunājos ar jaunām fuksitēm — Ievu (klavieres), Solveigu (kompozīcija) un Agitu (kompozīcija). Visas bija priecīgas un laimīgas, ka iekļuvušas augstskolā — tieši Mūzikas Akadēmijā. No pasniedzējiem patik pats rektors J. Karlsons, jo viņš ir interesants cilvēks un "no viņa nāk arī dažādas divdomības (laba nozīme)".

Fukšu balle beidzās ar tradicionālajām dejām un citu izklaidēšanas Studentu klubā.

ALJA



● *Kad Melnais atlaidies, var bezbedīgi dziedot uzdejojot vai otrādi*



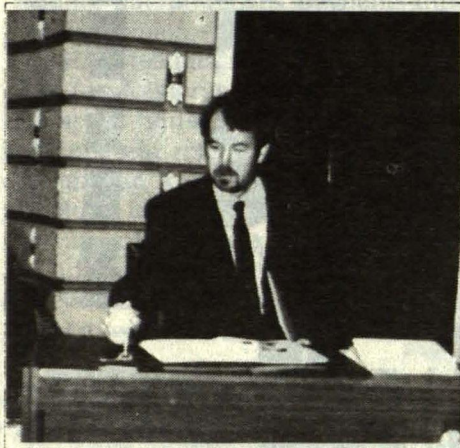
● *Te, lūk, visiem zināmais dziedonis ar topošajām studentēm*

Svinībās klāt bija arī JOLANTA APINE

"ŠODIEN JŪTOS 50 GADUS JAUNĀKS,"

tā nācās dzirdēt Universitātes vestibilā kāda ievērojama teoloģijas profesora teikto. 28. septembrī, kad mūsu Universitāte svinēja savu 74. dzimšanas dienu, par godu šim notikumam Lielajā aulā tika organizēts svinīgs pasākums, kurā 5 ievērojami zinātnieki saņēma LU Goda doktora diplomu.

Neslēpšu, ka šajā dienā mūsu Alma Mater varēja izjust svētku noskaņu. Bija nozuduši studentu pūļi tās gaitenēs (ši bija oficiālā brīvdiena gan studentiem, gan darbiniekiem), taču tajos varēja sastapt mūsu ievērojamākos profesorus un citus mācībspēkus, kuri gribēja būt klāt augšminētajā pasākumā. Viņu vidū bija arī izglītības ministrs Jānis Vaivads.



▲ Oli Horgards

Rīgas mers Andris Teikmanis un Dānijas vēstniece Latvijā Kristena Malinga Bieringa.

Tad arī svinību vietā — Lielajā aulā — arvien vairāk varēja manīt korporāciju krāsainās lentas, tika ienesīti korporāciju karogi. Visbeidzot auditorijas priekšā stājas fakultāšu dekāni, viņiem sekoja



▲ Tori Hansens

rektors un prorektori. Skanēja Latvijas valsts un Alma Mater himna. Mācību prorektors Andris Krūmiņš pasludināja svinības par atklātām.

Tālāk sekoja viņa magnificences, LU rektora, profesora Jura Zaķa uzruna klātesošajiem svētku dalībniekiem. Viņš uzsvēra, ka, lai arī mūsu Universitāte ir ļoti jauna, salīdzinot ar pasaules senākajām universitātēm, tomēr tās vecums pārsniedz pasaules universitāšu vidējo vecumu. Ta ir gadu jaunāka nekā Latvijas valsts, taču tās abas — Valsts un Universitāte — ir dibinātas ar vienu pamatideju. Turklāt, nacionālā valsts un nacionālā universitāte — tās nevar pastāvēt viena bez otras, jo viena otrai kalpo. Savā runā rektors minēja, ka LU pirmais goda biedrs bija Krišjānis Barons. Šajā pašā gadā viņam pievienojās Jānis Plieksāns. 1929. gadā — Kārlis Ulmanis, Gustavs Zemgals un Alberts Kviesis. 1991. gadā pēc 53 gadu pārtraukuma par LU goda biedriem kļuva Ivars Godmanis, Anatolijs Gorbunovs un Janis Peters. Bet pirmo reizi goda doktora nosaukumi tika piešķirti 1924. gadā, un viens no viņiem bija Jānis Čakste. Vēl tikai piebildešu, ka goda doktors no goda biedra atšķiras ar to, ka viņš ir studējis LU un ieguvis zinātnisko grādu.



▲ Ervīns Oberlenders

Oli Horgards, Arhus universitātes profesors. LU goda doktora nosaukumu saņem par lielo ieguldījumu Baltijas studiju veicināšanā Skandināvijā un politiskās zinātnes attīstības veicināšanu Latvijā.

Ervīns Oberlenders, Maincas universitātes profesors. LU goda doktora grādu saņem par lielo ieguldījumu Austumciropas un Latvijas vēstures izpētē un augsti kvalificētu zinātnisku kadru sagatavošanā.

Tori Hansens, Oslo universitātes profesors. LU goda doktora grādu saņem par lielu ieguldījumu kvalificētu speciālistu sagatavošanā darbam politiskajā zinātnē, Latvijas Universitātē, kā arī maģistra un doktora programmu sagatavošanā.

Haralds Vēbers, Vīnes tehniskās universitātes profesors. LU goda doktora grādu saņem par aktīvas palīdzības sniegšanu Latvijas zinātniekiem, ieguldījumu viņu profesionālās kvalitātes celšanā un internacionālu kontaktu veidošanā.

Jānis Mencis, Liepājas Pedagoģiskās augstskolas profesors. LU goda doktora grādu saņem par lielu ieguldījumu matemātikas mācīšanas metodikas izveidē Latvijā un matemātikas skolotāju



▲ Jānis Mencis

kadru sagatavošanā.

— Šodien mēs ieejam Universitātes 75. gadā. Es pirmo reizi pārkāpju šīs majas sliekšni tās 15. gadā.



▲ Haralds Vēbers

ILZE BRINKMANE

KAS MAKSĀ, TAS PASŪTA MŪZIKU

Tikai kādu? Vai visu laiku labāko, kas ir arī melodiskākā, vai diemžēl vienveidīgākā, apnicīgākā un mehāniskākā? Kas nosaka mūsu garīgo limeni? Ģeniji? Talanti? Kas ir sabiedrības pīlāri?

Klasiskās universitātes zūd, jo valdība tām neuzticās. Tā skumīgi secinājuši 7. konferences augstākās izglītības jautājumos, kas notika augusta sākumā Stokholmā un Turku, dalībnieki. Par šovasar redzēto un dzirdēto domās dalās LU rektors profesors JURIS ZAĶIS.

—Neilgi pirms septembra sākuma satiku mācībspēku no Juridiskās fakultātes. Viņš bēdīgi taisnojās, ka nezina, ko lai īsti studentiem stāsta, jo Latvijas valdība nav pieņēmusi jaunus likumkrājumus. Klausijos un brīnijos, jo akadēmiski izglītotam cilvēkam jāsaik juridiskās zinātnes iepazīt no Romas laikiem, nevis šobrīd haotiski pieņemtajiem un drīz vien noraidītiem likumu paragrāfiem.

Klasiskā augstskola tas ir konservatīvisms — cilvēces sasniegumi liela vēsturiskā laika posmā.

Konferencē Zviedrijā un Somijā piedalījās pārstāvji no ASV, Austrālijas, Islandes (diemžēl nebija no Japānas, Ķīnas, Indijas). Vislielāko iespaidu atstāja divi ziņojumi. Viens no tiem bija referāts par stāvokli Anglijā, t.i., Apvienotajā Karalistē. Šis valsts prestiža krišanās iemeslu pasaules mērogā, sākot no Tečeres līdz tagadējiem Meidžora laikiem, politiķi redz augstskolās. Tās neesot sabiedrību pacēlušas pietiekoši augstā limeni. Atrisinājums — stingra valdības kontrole. Kritēriji — likt aizpildīt dažādas atskaites — cik profesoru, kādā vecumā, cik lekcijas, kādi grādi...

Anglijas profesori esot jau iemācījušies aizpildīt šīs atskaites tā, ka valdībai patiktu redzēt — t.i., iemācījušies neatspoguļot īstenību.

—Varējāt ieteikt kaut ko interesantu, jo mūsu izglītības sistēmai taču ir bagātīga pieredze, kā spēlēt dubulto grāmatvedību.

—Jā, teicu arī, ka šo sistēmu, kas nāk līdzī no Padomju Savienības laikiem, esam apguvuši ļoti labi. Šis papildētas prasības, kurās nav nekā no reālas dzīves, liek atgriezties bistamās tradīcijās.

Uzlikt valdības kontroli — nozīmē augstskolu pārtaisīt par biznesa vai industrijas struktūru.

Pašreizējā valdības struktūra pret augstskolām izturas kā pret tirdzniecības...

cības organizāciju, rūpniecību — tik produkcijas, tik ienākumu, tik peļņas... Vienlaikus parādot, ka tā kaut kādā veidā palīdz augstākai izglītībai veidoties. Proti, universitātem pasaulē ir augstāks prestižs, tādejā pārsvarā visas augstākās izglītības iestādes tiek pārdevētas par universitātem (Par to varējāt lasīt arī "UA" — I. B.). Lielāka nelaime — ja agrāk universitātes nosaukums garantēja noteiktās prasības, atšķirīgu pieeju un darbību, tad tagad — iekļauj viena prasību sfera.

Toties mācībspēki ir labāk apmaksāti.

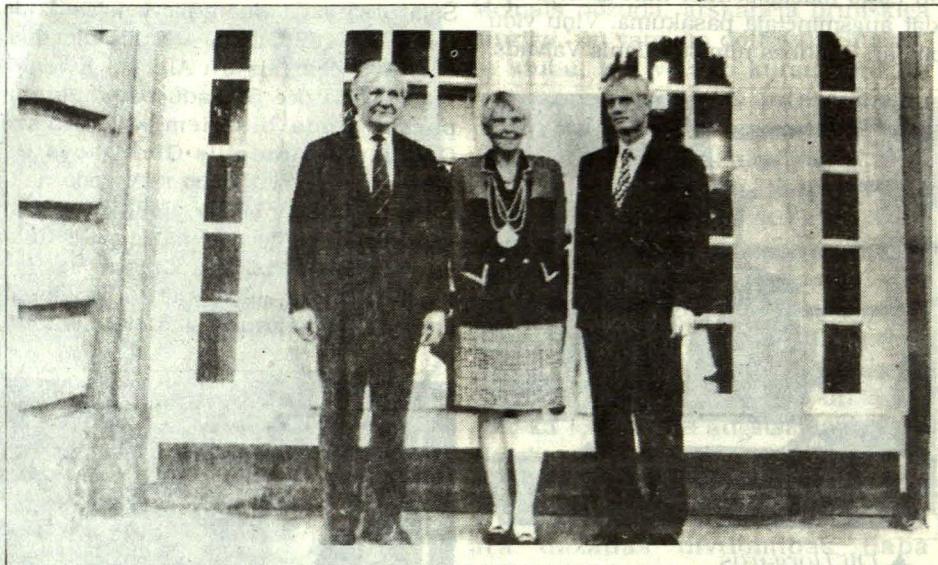
—Tās vērsās traģiskā atkarībā no lielajām firmām, kaut zināms, ka dzīvotspējīgākas, elastīgākas un atvērtākas pret visu jauno ir mazās firmas. Lai arī tendence pati par sevi — augstskola un privāto uzņēmums — veido dīvanu kombināciju.

Pār visu valda nauda.

—Baidos par līdzīgu tendenci Latvijā. Uzskatu, ka LU jānotur augstākie akadēmiskie standarti, kādi iespējami Latvijā. Nedrīkst pieļaut iekļaušanu šauros specializētos rāmjos.

Ja augstskolai nevar uzticēties, tad nav vērts, ka tā vispār pastāv.

—Teicāt, ka bija divi nozīmīgi refe-



□ Attēlā no kreisās LU rektors J. Zaķis. Minsteres universitātes rektore M. Vazna un Osnabrikas universitātes prezidents R. Kincels

Tās, kas agrāk bija tehniskās mācību iestādes ar praktiskāku, lietišķāku ievirzi, arī mainot nosaukumu, saglabāja stilu par noteiktu specialitāšu sagatavošanu. Klasiskām universitātem jāņem ramji, kuros ierakstīts ķīmiķu, skolotāju utt. skaits. Akadēmiskā brīvība tiek pārtaisīta par tirgu, kurā pērk specialistus. Tādejā kolēģi no Apvienotās Karalistes "raud", ka nav vairs agrākās Oksfordas, Kembridžas...

Augstskolas iedzītas stingrā atkarībā no finansēm. Valdības ierosinājums — meklējiet sponsorus, tad augstskolas pašas būs atbildīgas bagāto onkuļu priekšā par viņu naudas pareizu izmantošanu.

Arī Amerikā augstskolas tiek industrializētas, tiek pakļautas lielajām apvienībām, piemēram, "General Motor".

rāti?

—Otrs būtiskais moments — Eiropā notikušas kolosālas izmaiņas, Vācijā studentu skaits uz iedzīvotāju skaitu ir pieaudzis 2,5 — 3 reizes, taja pašā laikā nepieaugot mācībspēku skaitam.

Sabiedrība uz augstskolu vairs neskatās kā uz elitāru parādību. Drīzāk izbrīnu rada konstatējums: kā, vai tad tavs bērns nemācās augstskolā?

—Vēl šovasar sākās jauna tradīcija — uz vasaras universitāti Minsterē aicināti Osnabrikas un Latvijas Universitātes pārstāvji.

Tikšanās tēma — atklātība, svešatnība, draudzība, saprašanās

Starp LU lūgtajiem viesiem bija arī es. Man kā rektoram bija patīkami

redzēt, cik daudz interesantu cilvēku strādā LU. Ar lepnumu varu teikt, ka latviešu referāti bija izvērtējami, loģiskāki.

Vacieši sprieda par to, kas ir svešais. Vai to nosaka cita valoda, reliģija. Kas tie turki tādi ir? Vai viņus akceptēt kā valsts sastāvdaļu? Vai svešie ir tie, kas dzīvo aiz valsts robežas?

Manuprāt, veiksmīgi "Latviešu vakaru" noorganizēja Etniskā centra dalībnieki E. Spiča vadība.

Vēl pēc vakara beigām pienāca japāņi un lūdza, vai nevarot nopirkt latviešu tautas ēdienu, ļoti garšojis. Devām jau tāpat, protams, mūsu pelēkos zirnīšus. Ar folkloras priekšnesumu, cilvēcisko saskarsmi var panākt vairāk nekā ar oficiāliem rakstiem avīzēs. Parādi, kāds tu esi, ko proti — un ārzemnieki paši novērtēs.

Pasaule mēs interesējam ar to, kas esam citādi.

Tādēļ par pieredzes pārņemšanu pastāv dilemma — kopēt vai izgudrot.

— Jūsu teiktais man radīja asociācijas par folkloras festivālu Spānijā, kur spāņi bijuši sajūsmā par Valda Muktupāvela referātu, kas izpaudies dziesmā un kokles spēlē. Spāņi ļoti gribējuši, lai viņu pasaules mūzikas instrumentu muzejā turpmāk būtu arī līdz šim neredzētā kokle, kuru spēlēja līdz šim nezināmās tautas — latviešu — pārstāvis.

Kā jūtas cilvēki ap Baltijas jūru?

Tāds jautājums šoreiz tika izvirzīts 4. Baltijas jūras universitāšu rektoru konferencē, kuras aizsākumi meklējami 1990. gada martā Gdaņskā, kad kopā sanāca 16 augstskolu vadītāji no Polijas, Vācijas, Zviedrijas, Lietuvas, Latvijas, Krievijas, Igaunijas. Šobrīd esam 63 biedri. Kā augstskolas novērtē šajās zemēs, liecina fakts, ka 1991. gadā Visbijā nakošās šādas konferences dalībniekus sveikt bija ieradies Zviedrijas karaļpāris, 1992. gadā Kīlē — Vācijas kultūras un izglītības ministrs, bet šogad Viļņā — Lietuvas prezidents Brazauskas kungs. Nakoša tikšanās būs tikai 1995. gadā Turku.

Problēmgrupās apsprieda šādus jautājumus:

*augstskolu zinātnes un industrijas attiecības,

*augstskolu un valdības attiecības,

*augstskolu finansējums,

*studentu un mācībspēku migrācija starp augstskolām.

(Sarunu turpināsim nākamajā "UA" numurā)

PALĪDZĪBA RĪGAI TURPINĀS

Rektores Prof. Dr. Vaznas aizsāktā sadarbība ar Latvijas augstskolām veiksmīgi turpinās. Pēc Universitātes skaitļošanas centra un Vilhelma universitātes lietišķās informatikas institūta iniciatīvas DFN-savienība ar BMFT-līdzekļiem ir sagatavojusi Rīgā trīs modernas sakaru sistēmas un sešas darba stacijas, ieskaitot perifēriju un programnodrošinājumu, kā arī produktīvai darbībai papildus nepieciešamos sakaru tehnikas komponentus.

Turklāt runa ir par pašu modernāko iekārtu. Katrs var pārliecināties, ka Universitātes SC piecus mēnešus intensīvi pūlējas, lai no ārejas tirdzniecības

pārvaldes saņemtu eksporta atļauju. Bez tam vēl pastāv pamatota cerība, ka tika sagatavoti turpmākie DFN-savienības, respektīvi, BMFT līdzekļi, ar kuru palīdzību pie Universitātes SC vadības elastīgas rīcības Rīgā tiks izbūvēts lielāks lokālais ESM tīkls.

Bez Rīgai piešķirtajiem kompjūteriem kā dāvana no kādas Minsteres firmas uz Tartu universitāti Igaunijā ir nosūtīti 14 personālie kompjūteri.

Laika no 28. jūnija līdz 4. jūlijam studiju nolūkos četri ekonomikas zinātnieki un četri valodu pasniedzēji no Baltijas valstīm uzturējās Vestfāles Vilhelma universitatē.

PIRMO REIZI VASARAS UNIVERSITĀTE

Minsteres un Osnabrikas universitātes kopīgs pasākums

Kopīgi ar Osnabrikas universitāti un sadarbībā ar Latvijas Universitāti Vestfāles Vilhelma universitatē šajā gadā pirmo reizi rīkoja vasaras universitāti.

Diskusijā ar nosaukumu "Svešinieki — atklātība — tolerance; Svešinieku atstumšana?" no 25. augusta līdz 3. septembrim tika iekļauti dažādi jautājumi: vēsturiskā pieredze, kultūras un nacionālā identitāte, konfliktpotenciāli un to cēloņi multikultūras sabiedrībā, teoloģija un reliģija, juridiskie un saimnieciskie, kā arī pedagoģisko zinātņu jautājumi.

Zinātniskā programma tika papildināta ar tādiem kultūras pasākumiem kā autorvakars, politisko karikatūru izstāde, teātra uzvedums, mūzikas augstskolas klaviervakars, kā arī internacionāls vakars. Bez dalībaugstskolu zinātniekiem piedalījās arī izcili ārvalstu referenti politikas un saimnieciskajos jautājumos, kā, piemēram, valsts justīcijas ministrs Rolfs Krumsieks, bijusi federācijas valdības ārvalstu pilnvarotā Līzēlote Funke, Eiropas komisijas no Briseles loceklis un vācu industrijas apvienības prezidents Tills Nekers.

25. augustā pasākumu kopīgi atklāja Minsteres universitātes rektore Prof. Dr. Marija Vazna un Osnabrikas universitātes prezidents Prof. Dr. Rainers Kincels. Savā apsveikuma runā abi norādīja uz to, ka Minsteres un Osnabrikas pilsētas, balstoties uz to vēsturi, ir saistītas ar ipašu miera un tolerances ideju. Ar vasaras universitāti šo pilsētu augstskolu darbinieki apliecināta atbildību un uzskata par pienākumu "ar saimniecību un politiku veikt ieguldījumu zinātnes attīstībā, vērtību orientācijā un konstruktīvas pārrunās".

Vasaras universitātes pasākumi bija orientēti uz studentiem, kas atsāk pārtrauktas studijas un kas turpina mācīties pēc zinātniskā grāda saņemšanas. Piedalīties varēja arī augstskolu absolventi, cilvēki ar profesionālu pieredzi, kā arī strādājošie.

Blakus minētajam internacionālajam un interkulturalajam tēmām priekšplānā izvirzījās arī jautājums par tālāku kvalifikāciju.

Pēc laikraksta "Universitäts-Zeitung" (1993. g. 7. jūl.) no vācu valodas tulkojusi ILZE STIKĀNE



INFORMĀCIJA PAR STAŽĒŠANOS UN STUDIJĀM VIDES ZINĀTNĒ

Latvijas Universitātes un studiju pārvaldes centrs TEMPUS programmas JEP — 4797 - 92/1 ietvaros 93./94. mācību gadā izsludina konkursu pasniedzēju un studentu stažēšanās un studiju programmai uz laiku no 6

nedēļam līdz 4 mēnešiem ar mērķi celt kvalifikāciju vides zinātnē Roksildes Universitatē. Berlīnes Brīvajā Universitatē vai arī citās Dānijas un Vācijas Jūsu konkrēti uzrādītajās valsts institūcijās.

Nosūtām aptaujas anketas, kuras vajadzības gadījumā lūdzam pavaifrot un izplatīt tālāk.

Aptaujas anketas lūdzam aizpildīt mašīnrakstā vai lieliem drukātiem burtiem angļu vai vācu valodā, pēc iespējas precīzāk paskaidrojot, ko tieši Jūs gribētu apgūt. Pasniedzējus lūdzam pievienot CV (curriculum vitae).

(Turpinājums 13. lappusē)

LAIKS IR ATKAROTS!

21. septembrī LU Vēstures un filozofijas fakultātē pēc studentu ierosinājuma Vēstures un filozofijas fakultātes un Filoloģijas fakultātes studenti tikās ar LU rektoru J. Zaķi. Minēto fakultāšu studenti ir neapmierināti ar mācību laika pagarināšanu, t. i., pāriešanu uz 90 minūšu lekcijām.

Šāda situācija, kad humanitāro zinātņu studentiem jāklusās līdz vakaram lekcijas bez normālām karstām pusdienām un bez iespējām apmeklēt bibliotēkas laikā, kad prāts vēl nav nogurdināts no lekciju gudrībām, ir nenormāla. J. Zaķa kungs bija ļoti izbrīnīts, ka viņa ieviestais 90 minūšu režīms nav pieņemams, un tajā pašā laikā diezgan iepriecināts, ka LU studenti ir aktīvi cilvēki, kas ir spējīgi pastāvēt uz savām domām un griežas pie LU vadības ar saviem ierosinājumiem, kas ir pamatoti. Rektoram gan iepriekš, gan tikšanās laikā iesniedza studentu parakstu sarakstu, tā apliecinot, ka griba pāriet uz 70 minūšu režīmu ir ļoti, ļoti daudziem studentiem. J. Zaķa kungs izteica vēlēšanos — viņš ļoti gaida, kad nodibināsies studentu pašpārvalde, kas ir paredzēta LU Satversmē, bet vēl joprojām Universitātē nav nodibinājusies. Tā sastāvētu no aktīviem studentiem, kas pārstāvētu studentu

intereses, nevajadzētu vākt parakstus — iesniegumā rektoram pietiktu ar studentu pašpārvaldes parakstu.

Jāpasaka lasītājiem, ka pirms LU vadības vienotā mācību laika reformas humanitārajās fakultātēs dažus gadus pastāvēja 70 minūšu laika režīms, t. i., katra lekcija ilga 70 minūtes bez starpbrižiem, parastais starpbrižis starp lekcijām bija 20 minūtes, bet starp 3. un 4. lekciju bija garais — pusdienu starpbrižis, kas ilga 50 minūtes. Šāds režīms bija pilnīgi pieņemams un pareja uz vienu mācību laiku Latvijas Universitātē izraisīja lielu neapmierinātību. Arī studentu veselības stāvoklis bija apdraudēts. Uz to rektors atbildēja, ka nav zinājis, ka starp lekcijām pēc jaunā "stila" studenti atpūties tikai 30 minūtes.

Studentu prasībām pievienojās arī fakultātes mācībspēki un vadība. Ta docente Dz. Viksna teica diezgan asu runu par to, ka arī agrāk pasniedzē-

jiem bija daudz lekciju un vajadzēja izplānot savu darba dienu, kas notika vairākās fakultātēs un tomēr tas bija iespējams un neprasiya no cilvēkiem tik daudz laika kā septembri, kad tika ieviestas 90 minūšu lekcijas. Vēsturnieku dekāna vietnieks Kalnciema kungs sūdzējās par telpu trūkumu fakultātē, nav iespējams sadalīt auditorijas daudzajām studentu grupām, kuri ierodas fakultātē dažādos laikos.

Docente Dz. Viksna izteica priekšlikumu atsākt mācības pēc 70 minūšu laika režīma no 1. oktobra. Rektors tam piekrita — 2 nedēļu pietiksot formalitāšu nokārtošanai un ar 4. oktobri, kas ir pirmdienā, LU Vēstures un filozofijas, kā arī Filoloģijas fakultātē mācību laiks būs:

1. lekc. 8.30 — 9.40
2. lekc. 10.00 — 11.10
3. lekc. 11.30 — 12.40
4. lekc. 13.30 — 14.40
5. lekc. 15.00 — 16.10

Esam nonākuši pie kompromisa. Kā rektors, tā auditorijā esošie studenti un mācībspēki nonāca pie secinājuma — LU students ir pasūtītājs un Universitātei ir jāapmierina viņa prasības.

Vēstures un Filozofijas fakultātes
studente AĪJA ŠULTE

STUDENTU NEMIERI VĀCIJĀ

No 2. līdz 6. jūnijam Bonnā notika valsts mēroga studentu pārstāvju konference ar moto: "Reformas — studiju saīsināšanas vietā!" Ap 400 studentu no vairāk nekā 60 augstskolām piecas dienas diskutēja un strīdējās par studentu pozīcijas pamatnostāju aktuālajā augstskolu reformas jautājumā. Saņāksmē piedalījās 6 studenti no Minsteres; to vidū — Hermanis Štubbe — AStA (vispārējā studentu asociācija) referents augstskolu politikas jautājumos. Ar viņu tikās Stets Dēgens (žurnāla "Semester Spiegel" korespondents) un pierakstīja sekojošu sarunu par pirmās studentu pārstāvju konferences rezultātiem un perspektīvām.

—Hermani, līdz šim šādas "virsotņu" tikšanās bija pazīstamas tikai oficiālajā politikā. Tagad ir notikusi pirmā studentu pārstāvju konference. Kas bija pamatā šim novatoriskajam pasākumam studentu augstskolu politikā?

—Ar šo konferenci pirmo reizi kopš VDS (Vācijas studentu savienība) sabrukuma notika mēģinājums definēt kopīgu pozīciju augstskolu reformas debatēs. VDS valdības izglītības politikas ietekmēšanā zināmā mērā varēja piedalīties, taču tās struktūra bija izjukusi, un tā 1989. gadā tika likvidēta.

Tieši pēdējos gados ir saasinājies

centrālās un vietējo varu ofensīvais izglītības politikas kurss, kas vērsts pret studentu interesēm. Ši tems daļēji ir ārkārtīgi nepieciešams beidzot attīstīt kopēju studentu pozīciju. Tikai tā mēs varam pretoties uzbrukumam, kas apspiež izglītības pamattiesības. Pie pašreizējās satversmes kopīgs darbs valsts mērogā nav iespējams. Pat, ja mēs uz studentu pārstāvju konferenci ielūgtu valdību, mums nebūtu kopējas bāzes, lai varētu veiksmīgi aizstāvēt studentu intereses.

—Kā pagāja sagatavošanās fāze? Kādas bija grūtības? Pēdējos gados taču ir tā, ka visas valsts mēroga studentu aktivitātes pūlis uz tver ar aizdomām un tās rod ļoti vāju atbalstu?

—Minsterē no protestiem pret studiju maksu "AG (darba grupa citai augstskolu reformai) ir radies iedīgļis jaunās — studentu viedoklim atbilstošākas reformas attīstībai. Šī koncepcija, kas tika izvirzīta priekšplānā daudzās speciālās nozarēs, ir daļai atrodama no jauna konferences rezultātos. Tieši no AStA puses nāk stingru koalīcijas pārrunu pamats, diemžēl bez noteiktiem sagatavošanas priekšlikumiem. Bez tam



ir valsts mēroga darba grupa, kas sagatavoja šīs konferences saturisko un organizatorisko pusi. Šī grupa izstrādāja arī pamattēžu dokumentu, kas vēlāk tika apspriests.

Sanāksmē kļuva skaidrs, ka faktiski eksistē daži ASt-ieši, kas domā, ka no šāda dokumenta var rasties valsts mēroga studentu šķelšanās. Lai to novērstu, viņi vilka garumā daudzas diskusijas, tomēr laimīgā kārtā viņi bija acimredzamā mazākumā. Saturiskais diapazons bija ļoti plašs un elastīgs, tādējādi varēja vienoties par pamatnostājas dokumentu, kas arī tika izdots.

Problemātiski ir tas, ka studentu padomes no jaunajām federālajām valstīm nejutās pietiekoši iesaistītas kopējā darbā, kaut pašas neizrāda iniciatīvu. Šai ziņā nākotnē vēl ir daudz jādara, lai nenotiktu šķelšanās, kas ir atkarīga arī no pilnīgi citiem nosacījumiem.

—Par tematiskajiem akcentiem: par ko tika diskutēts šajā sanāksmē?

—Tika apspriests ļoti plašs studentu izglītības interešu spektrs — sākot ar augstskolu sabiedrisko iespaidu un pētījumiem, sieviešu aizstāvību, augstskolu nedemokrātisko struktūru, izglītības

likumdošanu, un beidzot ar ekoloģiskiem jautājumiem. Lielākais uzsvarts tika likts uz sabiedrības sapratni par izglītības pašreizējo stāvokli, kas ir pilnīgā atkarībā no finansiāli politiskajam pretrunam.

—Kādi ir šīs konferences rezultāti?

—Šajā sanāksmē tika izveidots 40 lpp. garš tā saucamais pamattēžu dokuments, kurš konspektīvi ir uzrakstīts 12 tēzēs. Par šo dokumentu varēs turpināt diskusijas, lai ar laiku no tā izveidotu studentu augstskolu politikas principiālās nostājas dokumentu. Vairāk nekā 60 ASt-iešu, USt-iešu un ģilžu kongress (Bundesfachschaftstatungen) jau ir parakstījuši šo dokumentu. Domājams, ka šis skaits palielināsies, tā ka sāks izstrādāt turpmākas kopējās izglītības politikas platformas līnijas.

—Kādas bija atsauksmes politiķu vidū un masu medijos?

—Tieši no masu mediju puses bija ļoti jucekliģa reakcija: sākot no pilnīgas ignorēšanas un beidzot ar bikliem mēģinājumiem sniegt nepatiesas reportažas. Tieši šeit kļuva skaidrs, ka mums vispirms ir jāizskaidro, ka mūsu problē-

mas un prasības ir jāuztver nopietni. Tieši to politiķi un vadošo ešelonu pārstāvji atstāj novārtā. Līdz lielajai izglītības pārstāvju konferencei vēl būs jāpārdarā ļoti daudz, līdz mūsu pamatotās prasības tiks uzvertas tik nopietni, ka arī mēs varēsim tajā piedalīties. Ja mēs gribam tagad un nākotnē stingri pretoties izglītības politikas veidotāju un noteicēju uzbrukumiem, mums jābūt konsekventiem un jāturas kopā.

—Kādas ir sadarbības perspektīvas valsts mērogā?

—Jau kopš 23. jūnija ir nozīmēta tikšanās Kasele; tai ir noteikts mērķis — intensificēt sadarbību valsts mērogā. Kas no tā iznāks, vēl nav skaidrs. Bet es turpināšu pielikt visus spēkus, lai veicinātu šo sadarbību. Pēdējais gads beidzot ir parādījis, ka šajā jomā ir daudz kas nokavēts. Mums, studentiem, šajās gaidāmajās reformas debatēs atkal jānonāk pie kopējas platformas. Tikai tad varēs veikt studiju reformu, kas būtu šī vārda cienīga un nebutu pakļauta finansu diktātam.

Pēc žurnāla "Semester Spiegel" no vācu valodas tulkojusi ILZE STIKANE

GRIBĒJĀM SATIKT STUDENTU PADOMES PĀRSTĀVJUS, BET... SATIKĀM JŪS

Septembra vidū Latvijas Universitātē viesojās studentu grupa no Minsteres. Viņi pārstāvēja Minsteres universitātes studentu pārvaldi (kā viņi teica — parlamentu un valdību). Ministeriešu brauciena mērķis nebija tikties ar Romas pāvestu Jāni Pāvilu II, bet gan ar Latvijas Universitātes studentu organizāciju pārstāvjiem.

Diemžēl kaut arī Universitātes Satversmē paredzēta studentu pašpārvalde, mums tāda vēl joprojām nepastāv, tāpēc ministerieši — Magnuss Raizingers (studē ēģiptoloģiju, katoļu teoloģiju); Rolfs Klains (matemātika, kompjūterzinātnes, ekonomika); Zuzanne Haicena (krievu valoda, sociālās zinātnes); Hermanis Stube (ģeogrāfija, fizika); Antje Šipere (bioloģija); Markuss Gracs (politiskās zinātnes, socioloģija, publicistika, tautsaimniecība) — tikās ar LU prorektoru R. Kondratoviču, studiju centra darbiniekiem un "Universitātes Avīzes" veidotājiem. Sarunas notika gan angļu gan vācu valodā un par dažādām tēmām — katrs varēja pastāstīt par savu studenta dzīvi Vācijā un Latvijā, pārrunājām studentu asākās, sasāpējušākās problēmas abās valstīs. Tās izrādījās dažādas. Hermanis vēlējas zināt, kā Latvijas

studenti spēj izdzīvot no stipendijas, kuras vidējais lielums ir Ls. 10. — Paskaidrojām, ka aizvien lielāks un lielāks studentu skaits meklē darbu un naudu tērē nevis mācībām, bet izdzīvošanai. Protams, ar 10 latiem pietiek, lai vienu reizi dienā paēstu pusdienas un vienu reizi mēnesī aizbrauktu uz laukiem pie vecākiem.

Vācu studentu galvenā problēma ir kredīta — stipendijas saņemšana, jo nauda, kas ir saņemta un iztērēta vispār normālai dzīvei — gan dzīvokļa īrei, gan apģērbam, gan mācību līdzekļiem un kultūras pasākumiem, ir pēc studijām jāatdod (pa daļām). Otra galvenā problēma — bezdarbs, kas izraisa jaunam cilvēkam dziļu stresu. Vācu studenti, izrādās, lasa arī presi, un studentiem domātajai presei raksta pat rakstiņus par dažādām tēmām.

Sarunas starp vācu un latviešu

studentiem noritēja citādāk nekā vispār pieņemts, jo, beidzot izklāstīt studentu ekonomiskās grūtības abās valstīs, pārgājām uz augstākās sabiedrības sarunu tematiku, proti, uz laiku, kas no rīta bijis apmācies, bet, viesiem iebraucot Rīgā, uzlabojies un atspīdējusi pat saulīte. Ar labpatiku iekožoties Latvijas "baltajos dzidrajos", ministerieši sāka stāstīt par Rīgas jaukumiem un skaistumu pašiem rīdziniekiem. Viņi izskatījās kā apžilbuši no saules, āboliem un Rīgas gaiļiem. Varbūt to nebija gaidījuši? Vēlāk viņi ciemojās Siguldā, kur bērzi un kļavas bija tikko sākuši pāriet uz krāšņākiem rudens tērpiem. Skaudrs vējš viņus appūta Jūrmalā.

Bet "UA" redakcijā viņiem arī laikam iepatikās. Paldies viņiem par dāvanām — skaistajiem rakstāmrīkiem!

Vēl jāpiebilst, ka jauniešu slengu Latvijā vācieši jau bija uztvēruši, jo, atvadoties un itin draudzīgi spiežot mums rokas, atskānēja itālisks "Chao!"

AJA ŠULTE



Sākumā

mums likās dīvains pro-grammas nosaukums "Lets go!", bet izrādījās "let" ir "latvietis", un tas viss do-māts mūsu uzmundrināšanai — "Latvieši, uz priekšu!"

TEMPUS programma LU macibspeku sagatavošanai, lai viņi varētu pasniegt pēc Rietumu augstskolu prasībām un programmām.

Partneri ir Hāgas ekonomiskā augstskola Nīderlandē, Valodu un tirdzniecības institūts Beļģijā Mehelenā — kādreizējā Nīderlandes galvaspilsēta. (Par sagatavošanas periodu un iecerēm jau varējat lasīt "UA" Nr. 11, 1993.). Macību process paredzēts 3 gadiem, aizbrauca pirmā cilvēku grupa. Par piedāvāto un pašu izvēlēto stāsta Vadības un ekonomiskās informatikas fakultātes ekonomikas teorijas katedras lektore BAIBA ŠAVRIŅA.

DIVAS PIRMĀS NEDEĻAS PAVADĪJĀM BEĻĢIJĀ.

kur studējām Eiropas kopienā. Mēs bijām visās ievērojamākajās Eiropas kopienu institūcijās — administratīva-

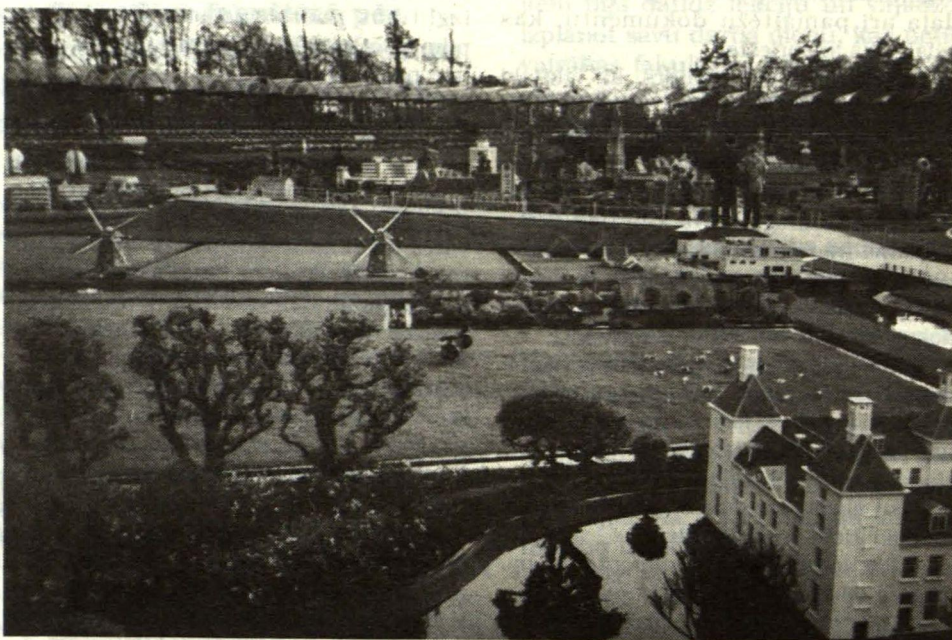


ja centra, Eiropas Centra, t. i., Eiropas koledža, kas paredzēta speciāli sadarbībai starp Rietum un Austrumeiropu, Eiropas Investīciju bankā, Eiropas Senāta.

Neapraķstams iespaids to visu redzēt!

Paraleli noklausījāmies lekcijas par Beļģiju — ievadu flāmu valodā, šīs valsts ekonomiku, kultūru, vēsturi.

Nav izstāstāms, kāda bija pieņemšana flāmu uzņēmēju asociācija! Visur rikojamies pēc diplomātiskā protokola. Nedod, Dievs, kaut kur kļūdieties un ap-



□ *Holande – Hāga. MADURODAM – Holande (Maastricht) – Hāga*

sēsties tev neparedzētajā vietā. Pie galda apkalpoja divi viesmiļi. Pirmais ēdiens bija kaut kads rāpulis! Ta esam nobaudījuši daudzus eksemplārus, kas pirms pārtapšanas par delikatesi līduši, rapojuši.

Visur mūs uzņēma kā pārstāvjus no Latvijas, bet mēs savukārt uzsveram, ka esam tikai Universitātes mācibspeki un neesam pilnvaroti slēgt līgumus u. tml.

Viņi izteica cerību, ka iegūto informa-

vēki bija pārsteigti, ka esam no Latvijas un tikai es vienīgā prātu runāt vāciski. Domāju, tas uz priekšdienam jāņem vērā arī maniem kolēģiem. Taču arī mēs varējam pārsteigt tos, kas uz mums skatījās no augšas, jo tad es saku runāt holandiski.

NĀKOŠAIS CEĻŠ VEDA UZ HĀGU.

kur noritēja 10 nedēļu macību process — katru dienu regulāras lekcijas. Apgūvam šādus priekšmetus: kompjuterma-cību, mārketingu, patērētājuzvedību, profesionālo personiņu pārdošanas māku (personal professional selling), t. i., mācīja pārdot visu, ieskaitot sevi pašu. Macibspeks šo kursu vienu gadu bija lasījis Amerikā. Nodarbības bija lietišķo spēļu veidā, pelnījam punktus. Izrādījās

□ *Beļģija – šobrīdējās Eiropas kultūras galvaspilsētas Antverpenes Rātsnams, pie kura veja plīvo arī Latvijas karogs*

□ *Šadi braucamrīki Holande, īpaši Delfta, nav retums*



ciju nogādāsim Latvijā un ka tā tiks likta lietā.

Eiropā arvien spēcīgākas pozīcijas ieņem Vācija. Eiropas kopiena tā šobrīd ir stabilāka valsts, tādēļ daudzviet cil-

tie, kas savakusi visvairāk punktu, der mafijai.

Apgūvam arī gramatvedību — ar to gāja visgrūtāk. Nevis valodas nezinašanās dēļ, bet gan tādēļ, ka tā ir pavisam

PRIEKŠU!

cita sistēma — amerikāniska. Viens un tas pats termins mūsu gramatvedībā nozīmē kaut ko pavisam citu. Tas bija tiešām briesmīgi, lai tam visam izburtos cauri. Vajadzēja pildīt neskaitamus mājasdarbus. Lai izdotos velamais rezultāts, visus, ieskaitot sevi novedām līdz baltkvelei.

Reizi nedēļā mūs arī kaut kur veda. Amsterdamas vērtspapīru birža ir pirmā pasaulē, bet biržas kā tadas aizsakumi meklējami atklātā tirgus laukumā. Noskatījamies videofilmu par šīs biržas darbību, kas ir kolosals mācību materiāls — izskaidrotas visas organizācijas, atklāta vērtspapīru vēsture utt.

Otra neaizmirstama ekskursija bija uz dārzenū vairaksolišanas izstādi, tas arī bija kaut kas fantastisks!

Bijām vienā no vecākajām alus brūvētavām Holandē — Heinekenā. Šobrīd tās uzņēmumi ir visa pasaulē. Ražošana, protams, ir automatizēta. Interesanti, ka Amstelas alus etiķetes autors bija mūsu marketinga pasniedzējs.

Savām acīm redzējam PTT — Hāgas pastu, kas ir modernākais Holandē, pēc pāris nedēļām gan tika atvērts vēl modernāks Roterdamā.

Neizpalika ekskursija uz vienu no lielākajām Eiropas ostām — Roterdamu. Ta ir valsts peļņas avots. Osta pamanījam kuģi ar sarkanbaltsarkanu karogu, kura sānus rotāja uzrasts "Taurupe". Par šo ciemiņu no Latvijas rakstīja arī vietēja prese. Visi pasniedzēji mums jautāja: vai jūs zināt, ka ir iebraucis Latvijas kuģis?

Abas ar koleģi Dainu Baranovu pašas nolasījām lekcijas ļoti daudzkrāsainiem studentiem par Latviju — par valodu, ekonomiku. Savdabīgi, ka vislielākā interese bija vācu jauniešiem. Viņi veļējās zināt papildus informāciju, daudz jautāja.

Gribēju piebilst, ka šajās valstīs tiek domāts par mācībspēkiem. Mehelenā, piemēram, ir docentu kameras — tur termosos stav silta tēja un kafija, lai lektors starpbrīdī var atgūt zaudēto enerģiju. Tāpat Holandē lekcijas parasta lieta, ja mācībspēks izkaltušo rīkli atveldzē ar kafiju.

TREŠĀ MĀCĪBU DAĻĀ NORITĒJA TRĪS NEDEĻAS

Beļģija, diemžēl tai pašā Mehelenā. Apguvam priekšmetu, kurš tiek saukts patlaban ārkārtīgi moderna vārda, kuru lieto vieta un nevieta, proti, "logostik". Latviski tas skan — uzņēmējdarbība — no paša sākuma līdz rezultātam.

Klausījamies lekcijas par ļoti specifiskām tēmām, piemēram, apdrošināšana uz jūras, transporta organizēšana. Ilgi klausījamies vienā vārdā, kura bū-

tību sapratam pēc krietna laika sprīža. Šis šausmīgais vārds bija "kargo". Atšifrējums izrādījās ļoti vienkāršs — tie ir kravu parvadājumi. Apmeklejam ļoti daudzus uzņēmumus. ASV dzelteno ceļu mašīnu ražotnē "CATEPILLAR" parstēdza noliktavu sistēma, kur katrai detaļai ir savs plauktiņš.

Dzīvs piemērs, ka dzīvotspējīgi ir mazie uzņēmumi, bija firma VABOR, kas ir viena no piecām, kas Eiropā ražo ķerras.

Mums atļāva skatīt, kā kompjutersis tema koordinē kravu parvadājumus Briseles kravu lidostā, t. i., ASV uzņēmuma AIRE EXPRESS INTERNATIONAL, kas pārsūta vērtslīdētus, datorus, baciņus AIDS analīzēm u. c. bīstamas vielas.

Bijām tur, kur visi nemaz netiek — Eiropas banānu ostas dispīceru punktā. Ta, protams, ir Antverpenes osta, kur 15 minūtēs izkrauj 15 000 t banānu. Otrā plānā ir birstošā krava — graudi, pupiņas. To atkal specifiski apstrādā ar gāzēm, kas sit ciet elpu.

No augstskolām apmeklejam Roterdamas universitāti Nīderlandē, kur ir lielāka ekonomiskā bibliotēka. Beļģijā Lēvenas jeb Luvēnas (franču val.) universitātē, kas dibināta 1425. gadā. Ekonomikas fakultātē mūs uzņēma Marks Eiskers — bijušais valsts premjerministrs. Apmeklejam Holandes ekonomikas un lauksaimniecības institūtu, Holandes plānu biroju, Beļģijas parlamentu.

TEMPUS projektā ietilpa katedru un katru mācībspēku (katedrā strādājam 15) apgādāt ar modernāko kopejamo tehniku, datoriem, grāmatām utt.

Starp visiem jaukumiem gan bija arī pa darvas pilienam. TEMPUS programmas ietvaros Hāgā viesnīcā dzīvojām piecas kopā. Ne mirkli nebija iespējas palikt vienatnē ar savām domām. Strādājam gultā. Piešķirā līdzekļus galdlampiņu iegādei, tās tad arī turejam katrā savā gultā, lai redzētu, ko lasām vai rakstām. Dažādi bija saimnieki, pie kuriem Beļģijā dzīvojām. Nācās ciešāk savilkt jostas.

Toties to kompenseja jauki cilvēki.

Brīnumaina izrādījās dzīve klosterī, kur mūs ar Dairu aptekāja ļoti sirsniņas mūķenes. Varejām atļauties uz vakariņām pārvilkēt svinīgu tērpu. Bija arī citas tikšanās. Vislabākos vārdus varam teikt par mūsu holandiešu partneriem.

Pašreizējais holandiešu lepnums ir Zelande, province, kurā 1958. gadā drausmīgos plūdus 300 000 cilvēku palika bez pajumtes. Tagad cīņai pret



□ Beļģija - Lēvena. Pa labi - tas bez galvas, kurā pats lej ūdeni - ir studenta simbols. Aizmugurē Ratsnama smalles, bet priekšplānā no kreisās Baiba Šavriņa un Daina Baranova

dabas stihijām uzcelti iespaidīgi dambji.

Ziemeļholandē sastapamies ar tradicionālajiem sieru vedējiem. Ai, bezgalīgās sieru šķirnes!

Toties kā pasaka varejām justies Keikenhofa darza! Vecas karalienes Julīnas un karalienes Beatrises paviljonos tu pazaudē materiālo pasauli un iegrimsti hiacinšu, freziju jūrā. Ta ir krāsa, smarža... Tu mirkli vari kļūt par taureni un iet pa ūdens virsu (tam palīdz koka ripas), lai aplukotu ūdenslīlījas...

Klausoties Baibu, apskaužu viņas studentus, jo daudzpusīgais pasaules redzējums noteikti darīs lekcijas ne tikai informācijas parbagātas, bet arī



□ Holande - Eitelinga. Ziedu un brīnumu darza

šarmantakas. Domāju, radošas, lai arī šis esot modes vārds un beļģiem radošas kļuvušas pat puķes.

Uzklāusijusi ILZE BRINKMANE

"Eiropafakultāte ir neatkarīga, starptautiska institūcija, ko dibina Baltijas Valstu Padome, lai veicinātu izglītības pārprofilēšanu Latvijā, Lietuvā un Igaunijā."

EIROFAKULTĀTE IR ATKLĀTA



Eiropafakultātes, kas pēc sīs fakultātes direktora Toilo Miljano vardiem, ir organizācija, kura koordinē augstākās izglītības attīstības un reorganizācijas darbību juridisko zinātņu, ekonomikas, lietišķās un sabiedriskās vadišanas joma, svinīga atklāšana notika 28. septembrī LU Lielajā aulā.

Eiropafakultāte savu darbību gan uz-

jaunostiprina savas zināšanas minētajās svešvalodās. Patlaban vēl netiek plānots, ka Eiropafakultāte varētu iegūt zinātniskos gradus, bet apgūtas zināšanas tiks ieskaitītas studenta akadēmiskajā macību programmā pamataugstskolā.

Bet jau šogad notiks dažādi kursi, novembrī Rīgā sāksies kursi par sekojošām tēmām: nodokļu maksāšanas sistēma un banku sistēma. 1994. gada janvārī Rīgā sāksies kurss mikro- un makroekonomikā, kas ilgs gadu.

Eiropafakultātes finansējums pamatos balstās uz Eiropas kopienas līdzekļiem TEMPUS programmas ietvaros. Savu atbalstu ir sniegušas arī Vācijas, Dānijas, Somijas, Zviedrijas un Norvēģijas valdības. Pašlaik Eiropafakultātes centrs atrodas Rīgā, LU, bet tā darbosies arī Tartu un Viļņas universitātē. Līdz ar to prasi-

ban un apmaiņu sistēmai visas trīs Baltijas valstu universitātes ir jābūt noteiktām un saskaņotām. Nākotnē ir paredzēts Eiropafakultāti atvērt arī Gdaņskā, Sanktpēterburgā, Vroclavā un Kaļiņingradā.

Savu darbību Rīgā uzsāk arī Stokholmas Ekonomikas skola, kas gan skaitīsies Eiropafakultātes ietvaros, bet finansējumu saņems nevis no Eiropas kopienas, bet tieši no Zviedrijas valdības. Mācības ir paredzētas angļu valodā. Tuvākajā laikā uzņems tikai studentus, kas jau ieguvuši bakalaura gradu. Var minēt arī faktu, ka Stokholmas Ekonomikas skola var patstāvīgi izdot diplomus un piešķirt gradus.

Latvija līdz ar Eiropafakultātes nodibināšanu neapšaubāmi ir ieguvusi jaunu Eiropas līmeņa macību iestādi.

MAGDA RIEKSTINA



♦ *Dānijas bijusais ārlietu ministrs, viens no Eiropafakultātes dibinātājiem Uffe Elemans-Jensens*

sāks tikai ar 1994. gada 1. septembri, kad studentiem no visām trim Baltijas valstīm būs iespējams studēt tiesību zinātnes, biznesa un ekonomikas vadību. Galvenā prasība, kas tiek izvirzīta studentiem, ir vācu vai angļu valodas zināšanas. Jo mācības Eiropafakultātē notiks vienīgi šajās valodās, tā ka tiem, kas šajā fakultātē domā mācīties, jau tagad



♦ *Preses konference no kreisis U. Elemans-Jensens, grāfs H. ton Lambsdorfs un rektors J. Zakis*

ANDRA DZEŅA foto

JURIDISKĀ FAKULTĀTE SAŅEM DĀVANU

16. septembrī LU Mazajā aulā Juridiskās fakultātes pasniedzēji un studenti saņēma dāvanu — 90 ļoti vērtīgas mācību grāmatas un vārdnīcas dažādās tiesību nozarēs. Grāmatas ir angļu valodā un atvestas sakarā ar Londonas Tiesību Asociācijas organizēto vizīti "BALTIC BOOK BUS PROJECT 1993", kas līdzīgā kārtā notika arī Igaunijā un Lietuvā. Grāmatu oficiālajā pasniegšanas ceremonijā no vienas puses piedalījās grupa Lielbritānijas pasniedzēju ar saviem vadītājiem — draudzīgā apciemojuma organizētāju Fionu Makenzi (FIONA MACKENZIE) un prof. Andiju Angeru (ANDY UNGER). Labu veiksmi dā-

vinātās literatūras izmantošanā un studijās Juridiskās fakultātes studentiem un pasniedzējiem laipni vēlēja arī Lielbritānijas vēstnieks Latvijā Ričards Ralfa (RICHARD RALPH) kungs.

Par Juridiskās fakultātes bibliotēkai dāvinātajām grāmatām sirsnīgi pateicās Juridiskās fakultātes dekāns, akadēmiķis, prof. Dr. hab. iur. Jānis Vēbers, atzīmējot Anglijas tiesību institūtus, kas slaveni ar precīzi izstrādātu tiesisko regulējumu.

Latvijas sabiedrību par notikušo šīs dienas vakarā informēja televīzija NTV—5.

Pēc grāmatu nodošanas no Angli-

jas atbraukušie pasniedzēji divas dienas noturēja seminārus vairākā Juridiskās fakultātes studentu grupās pēc iepriekš atsūtītas kazus risināšanas tematikas angļu un vācu valodā.

Vērtīgākās dāvanas, ko saņēma Juridiskās fakultātes kolektīvs, palīdzēs salīdzinošajās tiesībstudijās iegūt zināšanas, kas ļoti nepieciešamas, gatavojoties integrācijai Eiropas kopienā, kā arī demokrātisku tiesisko institūciju izpratnei un veidošanai, lai ātrāk pārvarētu postu, kurā Latvija šodien atrodas pēc ilgmi paverdzināšanas gadiem.

VALTERS ŠULCS, Juridiskās fakultātes dekāna vietnieks

JU BIBLIOTĒKA KĻŪST BAGĀTĀKA



—Svetki turpinās, — teica Universitātes rektors J. Zaķis 30. septembra pēcpusdienā Universitātes bibliotēkas lasītavā, kur bijām pulcējušies uz Francijas dāvinātu grāmatu izstādi. Pirms pāris dienām iegājām Universitātes 75. gadā un tagad — svētki grāmatai.

Svētku noskaņojums visapkārt. Paveramies pa bibliotēkas logiem — rudens saule ar vēsu plaukstu glāsta vēsās krāsās rotāto koku galotnes un viss atmirdz vienā zeltā. Vēl krāšņak

šis priecē košās franču grāmatas, kas bibliotēkas lasītavā izliktas apskatei.

To mums ir 1800 nosaukumu dažādās zinātņu nozarēs.

Uz izstādes atklašanu ieradusies ekselences: Francijas vēstniece Latvijā Žanna Debenē kundze, Latvijas vēstniece Francijā Aina Abolas kundze, Francijas vēstniecības kultūras atašējs B. Merca kungs.

Ieradusies arī Universitātes vadība, kā arī to mācību iestāžu vadītāji, kas saņēmuši savu daļu no 7 tonnu lielā Francijas sūtījuma: Kultūras akadēmijas prorektors I. Siliņš, Franču liceja direktore B. Viksna, Starptautisko attiecību institūta direktors J. Bojārs. Klāt ir arī svešvalodu fakultātes docētāji franču valodas speciālisti: A. Bankavs, A. Skrābāne, O. Ozoliņa, kā arī bibliotēkas darbinieki un studenti.

Par Francijas draudzības jūtām pret Latviju runā rektors kā arī abas vēst-

nieces. Tiek sacīts daudz labu un skaistu vārdu par grāmata, tas vērtība un nozīmī cilvēka dzīvē un tautas garīgajā kultūrā. Grāmata atbrīvo cilvēkus no verdzības, dara to brīvus un neatkarīgus.

Dāvanas, šampanietis un oficiālā daļa beigusies.

Bibliotēkas direktors A. Lācis pārstāsta, ka visas šīs grāmaats ievadītas elektroniskajā katalogā — tātad ja pieejamas lasītājiem. Par to tūds pārliecinās Žanna Debenē un Juris Bojārs. Pārējie klātesošie aplūko grāmatas, Krašņi albumi un vienkārši kabatas formāta izdevumi. Daiļliteratūra no franču literatūras sākumiem viduslaikos līdz mūsdienu avangardam.

Kas paliek pāri, kad svinīgais brīdis izskanējis... Atziņa — grāmata ir kā lāpa, kas apgaismo cilvēces ceļu. Šo lāpu nes bibliotēkas. Nes cauri gadu simtiem. Un šodien pasaulē, ievērojami cilvēku piemiņu godinot, ceļ bibliotēka, kas kļūst par valsts kultūras centriem.

TUSNELDA KALLASE

VĀCIJAS AKADĒMISKĀS IZGLĪTĪBAS APMAIŅAS DIENESTS (DAAD) SĀK PIENĒMT IESNIEGUMUS 1994./1995. MĀCĪBU GADAM

Vācijas akadēmiskās izglītības dienests (DAAD) ir augstskolu kopīgi veidota organizācija Vācijas Federatīvajā Republikā. Tās uzdevums ir veicināt augstskolu sakarus ar ārvalstīm, īpašu uzsvaru liekot uz studentu un zinātnieku apmaiņu. Arī 1994./1995. mācību gadā DAAD piedāvā daudzpusīgu atbalsta programmu, kurā ir pārstāvētas visas specialitātes, ieskaitot mākslu un mūziku. DAAD

atbalsta studentus (izņemot pirmo kursu studentus), zinātnisko grādu īpašniekus, augstskolu pasniedzējus un zinātniekus.

Tiek piedāvātas šādas specialitātes:

—augstskolu vasaras kursi ģermānistikā, kā arī citu humanitāro specialitāšu 3. kursa studentiem vai augstskolu asistentiem (minimālais vecums 19 gadi, maksimālais — 32 gadi);

—semestra stipendijas ģermānistikas

studentiem, kas beiguši 2. kursu; zinātniskā darba iesternīna stipendijas — 6 mēneši) zinātniskā grāda īpašniekiem ģermānistikā;

—gada stipendijas augstskolu absolventiem visās specialitātēs (maksimālais vecums 32 gadi). Nosacījums: pretendents būtu saņēmis kāda Vācijas augstskolas pasniedzēja piekrišanu vadīt viņa zinātnisko darbu;

(Trpinājums 13. lappusē)

EGONS ZABLOVSKIS

(Turpinājums.)

Sākums "UA" Nr. 1. un 2.)

Cik daudz vēl palika ko skatīt! Steigā jānoņāms pa pilsētu. Paguvām būt Panteonā — senās Romas dižākās arhitektūras paraugceltnē. Pasaulē nav nekā Panteonam līdzīga. Celts 2. gs. Sākumā te bijusi lievu godināšanas svētnīca, vēlāk kristīgo baznīca, bet pašreiz — nacionālais muzejs. Te apglabāti Raels, Viktors Emanuels u.c. Iekšējās nišās ir Zeva, Marsa un Romula, Cezara, Jūlija Cēzara u.c. statujas.

Dodamies uz Kapitoliju, kur kādreiz beidzās uzvaras gājieni pēc veiksmīgām kaujām. Pa imponantām kāpnēm, kas veidotas pēc Mikelandželo projekta un kuras sauc par Kordonata kāpnēm, nonākam Kapitolija laukumā. Šīs kāpnes celtas 1536. gadā, kad Romā triumfāli atgriezās Kārlis V. Arī Kapitolija aukumu projektējis Mikelandželo. Kapitolija visaugstākajā vietā ir Santa Marija de Aračelli baznīca, kura bijusi Romas tautas nacionālais lepnums, viduslaiku Senāta rezidence, no kuras tika pasludināti likumi. Baznīcā ir daudz mākslas vērtību un relikviju. Uz baznīcu ved 1348. gadā būvētas kāpnes.

No Kapitolija dodamies uz Koližeju — senās Romas lielāko amfiteātri, kas bijusi romiešu iemīļotākā zražu vieta. Te tika radīts iesākums gladiatoru spēlēm, kurās speciāli apmācīti vergi cīnījās, lai nogalinātu viens otru. Izrādes šausmas vēl palielināja plēsīgo zvēru piedalīšanās. Dions Kasijš apgalvo, ka kādās spēlēs tika nonāvēti 9000 zvēri. Var tikai brīnīties par šīs celtnes grandiozumu un vēl tagad, neskatoties uz to, ka celtnē ir izpostīta, tā ir milzīga.

Kā kaleidoskopā mums paslīdēja garām lieliskās Trevi strūklakas, grandiozā Viktora Emanuela pils, apbrīnojamās Forum Romānum — senās Romas drupas, krāsainās puķu rotātās Spāņu kāpnes, vēl daudzas baznīcas statujas, obeliski, fontāniem greznoti laukumi, arkas... Tāla ir Roma, ko ne aptvert, ne apskatīt, tik palikt ar vaļēju muti...

Galīgi noguruši, izkarsušie siltajā Romas saulē, morāli pārpildīti ar

informācijas gūzmu, atkal sēžamies autobusā un gar Tirēnu jūras krastu nakti braucam uz Dženovu. Pa ceļam pusnakti apskatījām slīpo Pizas torni, kuram drusku tā pabail tuvoties — varbūt nupat, nupat kritīs.

Dženovā nokļuvām no rīta. Te ir lielisks krasts ar smilšainu pludmalī un pinijām. Tā ir miljonu pilsēta un grūti pateikt, kur tā sākas un kur beidzas. No Dženovas devāmies pāri Alpu atzarojumam un caur Milānu, atkal nakšņojām pie Gardas ezera. Te arī beidzās jaukais laiks, kas mūs vēlīgi pavadīja līdz šim. Sāka līt un, kad otrajā dienā braucām pāri Alpiem pa Brennera kalnu pāreju 1374 m augstumā, tur snīga un putināja kā sveču puteni Latvijā.

Austriešu muitnieki mūs aizturēja kādas pāris stundas. Pie tam ne tāpēc, lai mūs izkratītu vai pārbaudītu, bet, lai uzzinātu, kā iet Latvijā, kādas mums problēmas un ko mēs gaidām nākotnē. Tā tik bija ekspresintervija!

Aiz pārejas atkal nācās braukt pa teiksmani stāvu kalnu ceļu, kur tālu lejā varēja manīt klintīm pielipušas kalnu būdīņas. Pārsteidz milzu tilts — estakāde pāri visai ielejai. Tas ir kādus

simts metrus augsts un vairāk par kilometru garš. Tiltu bieži dēvē par "Eiropas tiltu" — tātad varenāko tiltu kontinentā.

Īsi pirms iebraukšanas Insbrukā vērojam olimpiskās vietas 1147 m augstā Pačerkopfer kalna nogāzēs un Iglas ciemā. Redzams tramplīns, slidotava, kalna nogāzēs izcirstās nobrauciena trases. Te 1964. un 1976. gadā notika ziemas olimpiskās spēles. Pilsētu tāpēc sāka saukt par "Ziemas Gaivaspilsētu". Patiesām, apkārtnē ir slēpošanai ļoti piemēroti mežiem klāti kalni.

Vecpilsētā ir jauks "Zelta laukums", kas nosaukumu guvis no tuvējā nama ar īpatnēji zeltītu jumtu. Tomēr daudz pilsētā neredzam, jo ātri tumst un krīt slapjš sniegs. Tāpēc sameklējam kempingu "Kitz-

bühel", kas atrodas pāris desmit kilometru no pilsētas augstu kalnos (763 m).

Kas par brīnumiem mums atklājas no rīta! Visa Austrija tita baltos sniegos! Balti kalni, balti koki, balti ceļi. Braucām tālāk uz Zalcburgu, bet jātiek pāri 1274 m augstajai Thurnas kalnu pārejai. Pa brīžam uzspid saule un sniegotā apkārtnē pārvēršas jauku ainu virknē. Cik košas ir egļu cepurītes! Cik krāšņas izskatās mazās ciemu baznīciņas!

Tā priecādamies nepamanām, ka esam iebraukuši Zalcburgā — Mocarta pilsētā. Kopš 1. gs. senajā ķeltu apmetnē romieši uzbūvēja savu

cietoksni, Zalcburgā ir veidojusies kā kultūras un mākslas centrs. Viduslaikos te muzicēja minnezingeri, no XV gadsimta slaveni bija ērģelnieki un ērģelbūvētāji, bet vislielāko spožumu pilsētai devuši Leopolds Mocarts, Volfgangs Amadejs Mocarts, pēc viņa komponisti Hugo Volfs, Hugo fon Hofvanštāls, Rihards Štrauss un slaveno Zalcburgas festivālu diriģenti: Toskanini, Veingartners, Kleibers, Valters, Karajans u.c.

Zalcburgas apskatei veltām dienu. Vispirms uzkāpjām Kapucīniešu kalnā, no kura labi pārskatāma pilsēta. Tā piekāpjē redzam mājiņu, kurā 1818. gadā dzimis dzejnieks Jozefs Mors — dziesmas "Klusa nakts, svēta nakts" autors. Lejas pilsētā apskatām Mirabellas pili, ko projektējis Volfs Dietrihs. Sevišķi iespaidīgs ir Mirabellas dārzs ar daudzām jaukām strūklakām un puķu rindām.

Cauri pilsētai plūst Salcahas upe un pa Dzirnāvieku tiltiņu nokļūstam Zalcburgas tirdzniecības un laicīgās dzīves pusē. Te ir senas, šauras ieliņas un daudzas skaistas ēkas. Veselu kvartālu aizņem universitāte. Plaši, daudzām statujām rotāts ir Doms, Rezidences un Mocarta laukums. Doms celts 1614.—28. g., tā priekšā Sv. Marijas statuja, kas veidota 1766. gadā. Apskatām mājiņu, kurā 1756. gadā dzimis V. A. Mocarts. Pāri pilsētai slejas Cietokšņa kalns. Tur 1077. gadā celtais cietoksnis ir lielākais labi saglabājies Viduseiropas



nocietinājums. Tajā vienīgās Austrijā esošās brīvdabas ērģeles, sauktas par "Zalcburgas Vērsi". Vasarās tās izmanto koncertos.

Laiks pilsētā pagāja ātri un jau tumsa, jau jābrauc uz Vīni.

Vīnē iebraucām agri no rīta.

Saka, ka Vīnes ielas bruģētas ar kultūru, citu pilsētu ielas — ar akmeņiem. Patiešām, nevienā citā Eiropas pilsētā nav tik daudz nacionāla un kultūras kopā, kā kādreizējās Donavas monarhijas metropolē. Atceramies vien, ka Vīnes universitāte dibināta 1365. gadā. Vīnes kori un orķestri ir populārākie pasaulē. Par vīniešiem uzskata Jozefu Haidnu, Volfgangu Mocartu, Ludvigu Bēthovenu, Franci Šubertu, Johānu Štrausu, Franci Lehāru un daudzus citus. Gleznotājs Gustavs Klimts ir jugendstila dibinātājs. "Fantastiskā reālisma" Vīnes skolas aizsācēji ir Alberts Paris Gūterslohs, Rudolfs Hausners, Ernests Fuhs u.c. Astoņi austrieši apbalvoti ar Nobela prēmiju. To skaitā 1945. g. Volfgangs Pauli par Pauli principu kvantu fizikā. Pasaulē pazīstami jaunāko laiku rakstnieki Šniclers, Huģo van Hofmanštāls, Stefans Cveigs, Roberts Musils u.c.

Ko lai saka par Vīni?

Viena diena ir par maz. Atmiņā paliek skaistums un greznums, lieliskie laukumi ar pieminekļiem, statujām. Vīnes centrs ir Stefana katedrāle, kas celta starp 1307. un 1511. gadu. Tās arhitektūru uzskata par "visistāko Vīni". Nav nekādu šaubu, ka mūsu ceļā Vīnē bija vis-skaistākā pilsēta. Tā bija vistīrākā, vissimpātiskākā un visjaukākā!

Atkal nakts automašīnā. Šķērsojam Slovākiju un daļu Čehijas un pret rītu esam slavenajā Polijas katoļu centrā Čenstohovā. Apskatām baznīcu un klosteri. Taču Austrijas un Itālijas baznīcas likās greznākas. Toties apmeklētāju un dievlūdēju te bija jūtami vairāk. Sevišķi daudz bija skolu jaunatnes.

Pa ceļam iegriezāmies Varšavā. Apskatījām vecpilsētu, kura kara laikā tikusi pilnīgi nopostīta, bet tagad atkal atjaunota tāda, kāda bijusi agrāk. Neticami veikli ir strādājuši poļu restauratori.

Vēl viens nakts pārbrauciens un esam Rīgā.

Nevaru aļturēties nepateikt, ka tādu pasākumu organizēt "klasiski"

nav iespējams. Tur vajag cilvēkus, kas mīl savu darbu, mīl ceļot un prot to darīt. Tāds mums bija LU Tūristu kluba vadītājs, kas brauca līdzī un mūs vadīja pa Viduseiropas pavasarīgajiem ceļiem — Uldis Alksnis, tādi bija abi mūsu lieliskie šoferi Dzintars un Modris.

Ko gūvām ceļojumā?

Nelokāmu pārliecību, ka pasaule mums visiem ir viena, ka tā ir skaista, ka cilvēki ir labi un arī to, ka mājās sēdot, ir grūti pie šīs atziņas tikt.

ua STUDIJU PROJEKTI

DAAD SĀK PIENĒMĒT IESNIEGUMUS

(Turpinājums no 11. lappuses)

—zinātniskais komandējums (1 —3 mēneši) Latvijas zinātniekiem ar zinātniskā grādu, kuriem ir ieplanots skaidri formulēts darba un pētniecības mērķis un ku to ir apsprieduši ar vācu partnerinstitūtu. Par vienošanos ir jauzrad korespondences kopijas ar vācu partneri (maksimālais vecums —47 gadi);

—arvalstu studentu grupu braucieni uz Vaciju studiju nolūkos: svarīg priekšnoteikums: visiem studentiem jauzrada labas vai ļoti labas vācu valoda zināšanas.

Pieteikumu pieņemšanas pēdējā diena: 1993. gada 12. novembris.

Pretendentu iepriekšējo atlasi veiks divpuseja komisija, kas izveidota sadarbībā ar Latvijas Zinātnes Padomi un Vacijas Federatīvās Republikas vēstniecību. Visiem pretendentiem ir jānokārto valodas eksāmens un sarunā ar atlases komisijā jāizklāsta un jāpamato savs studiju mērķis. Pēc iepriekšējās atlases Latvijā DAA galīgi izlems par stipendiju piešķiršanu.

Tuvāku informāciju jūs varat saņemt Latvijas Republikas Zinātnes Padome Informācijas Centrā Kaļķu ielā 1 (322. telpa, tel. 227954) vai arī Vacija Federatīvās Republikas vēstniecībā Basteja bulvārī 14 (tel. 227270).

ŠVEICES STIPENDIJU KOMISIJA ĀRZEMJU STUDENTIEM PIEDĀVĀ DIVUS STUDIJU PROJEKTUS AUSTRUMEIROPAS ZEMĒM 1994. /1995. M. G.:

I projekts:

prioritātes sekojošās specialitātēs:

— jurispudence, — ekonomika, —menedžments, —parvaldes zinātnes, —politoloģija, — apkārtes vides tehnoloģija;

Tiek piedāvātas divas programmas:

—"Vispārējā augstskolu stipendiju programma" (9 mēneši), kas paredzēt augstskolu absolventiem vai 4. kursa studentiem (vecums: līdz 35 gadiem).

—"Programma jauniem Austrumeiropas profesoriem" (3 —12 mēneši), ka paredzēta augstskolu pasniedzējiem, kuri vismaz divus gadus ir strādāju augstskolā (vecums: līdz 30 —45 gadiem).

II projekts:

visām specialitātēm.

—*speciālā programma 9 mēnešu studijām jebkurā zinātnes nozarē, ka paredzēta augstskolu absolventiem vai 4. kursa studentiem (vecums: līdz 35 g.).*

Priekšnoteikumi abiem projektiem:

— pretendentiem jābūt ar augstu profesionālo sagatavotību sava specialitātē;
— pretendentiem jābūt labam vai ļoti labam vācu vai franču valodas zināšanām
— pretendentiem jābūt saņēmušiem kāda Šveices augstskolas profesora piekrišanu vadīt viņa zinātnisko darbu.

Tuvāku informāciju varat saņemt Latvijas Zinātnes Padomes Informācija centrā Kaļķu ielā 1, 322. telpā, tel. 227 954.

Pieteikumu pieņemšanas beigu termiņš 1993. g. 19. novembris.

BUFOLO 93'

Vispasaules studentu universiāde Bufolo 93' piedalījās arī sportojošie studenti no Latvijas. Par tajā gūtajiem spēlētājiem "UA" piekrita pastāstīt volejbola komandas dalībniece Madara Juridiskā fakultāte).

Vispasaules studentu universiāde — kāda mēroga pasākums tas ir? Vai, atrodoties tur, jums radās kāda nojausma, kā ir ar studentu sportu citās valstīs?

—Spēles piedalījās pārstāvji un komandas no apmēram 70 valstīm. Sākumā bija juceklis organizēšanā, jo cilvēki plūda un plūda un viņus visus vajadzēja kaut kur izmitināt. Tomēr jāsaka, ka kopumā organizatoriskā puse bija ābi sagatavota.

Mēs dzīvojām viesnīcā, studentu sporta pilsētiņā. Šādās pilsētiņās viss ir colosāli labi iekārtots sportošanai un šīs ir domātas tikai studentiem. Vispār studentu sportu Amerikā atbalsta. Ja studentam ir panākumi sportā, viņam tiek dotas dažādas priekšrocības, piemēram, mazāka mācību maksa, atvieglojumi lekciju apmeklēšanā utt. Sports viņiem ir prestiža lieta un obligāta nolārbība augstskolās. To uzskata par lielu godu, ja universitātes komanda ieņūst kādu uzvaru.

—Kas vēl bez volejbolistiem pārstāvēja Latviju šajās spēlēs? Kādi bija rezultāti?

—Vēl bez mums bija basketbolistu komanda, vieglatlēti un tenisisti. Viena vieglatlēte no LU Finanšu un tirdzniecības fakultātes, kā arī vieglatlēts no sporta akadēmijas ieguva sesto vietu.

Basketbolisti bija septiņpadsmitie, bet mēs — divpadsmitās.

—Tātad Latvijas delegācijā bija dažādu mūsu augstskolu pārstāvji?

—Jā. Visas komandas bija jauktas. Tikai volejbolistes bija no LU.

—Pastāsti, lūdzu, sīkāk, kāds bija ceļš līdz jūsu 12. vietai?

—Pavisam mēs spēlējām sešas spēles, t.i., ar ASV, Šveici, Kanādu, Peru, Turciju, Honkongu, ASV, Šveice un Japāna iekļuva pirmajā trijniekā, bet mums jau pirmās spēles bija ar Amerikas un Šveices komandām. Pārējās komandas, ar kurām mēs spēlējām, bija apakšgrupā un cīnījās par 9.—14. vietu. Mūsu komandā bija tikai septiņi cilvēki. Pat trenera nebija. Uz citu fonu tas izskatījās mazliet komiski. Pārējām komandām pilns rezervistu soliņš, treneri un dažādu palīgu pulki.

Tomēr Turcijas klubs interesējās par komandas kapteini, bet par citu mūsu komandas dalībnieci — ASV un Peru.

—Ja neskaita pašas sacensības, kāds bija šī pasākuma spilgtākais moments?

—Spēļu atklāšanas parāde. Tā bija vienreizēja sajūta. Liels stadions, kurš pilns ar skatītājiem. Visām delegācijām bija jāiet apkārt stadionam goda aplis. Skatītāji vicināja karodziņus. Kolosāla sajūta, kad ieraudzījām arī mūsējos. Vēl interesanti, ka katras delegācijas priekšā gāja indiānis nacionālajā terpā. Tas labi izskatījās.

Atklāšanas parādē bija arī izpletņu lecēji (kaut arī divi atzleca garām) un amerikāņu krasainās pirotehnikas brīnumi!

—Vai tika rīkoti arī citi atpūtas pasākumi ārpus sacensību laika?

—Organizatori bija tā aizņēmti tieši ar pašu spēļu rīkošanu, ka neko citu neorganizēja.

Vienu vakaru gan bija kaut kas līdzīgs "party" tipa sarīkojumam, bet studentisko garu just nevarēja. Mēs gan drusku iekustinājām citus, bet principā visi bija noskaņojušies tikai uz sportošanu.

—Tādā gadījumā no apkārtnes jūs arī neko daudz neredzējāt?

—Tā gluži nav, ka mēs neko neredzējām. Bufolo atrodas uz Kanādas robežas, un netālu ir Niagaras ūdenskritums, ko vietējie latvieši mums arī parādīja. Vēl viņi noorganizēja dienu ūdens atpūtas parkā, kur ir dažādas atrakcijas, kas saistītas ar ūdeni.

Ari Ņujorkā vietējie latvieši parādīja slaveno Brīvības statuju, kā arī citas ievērojamākas Ņujorkas vietas.

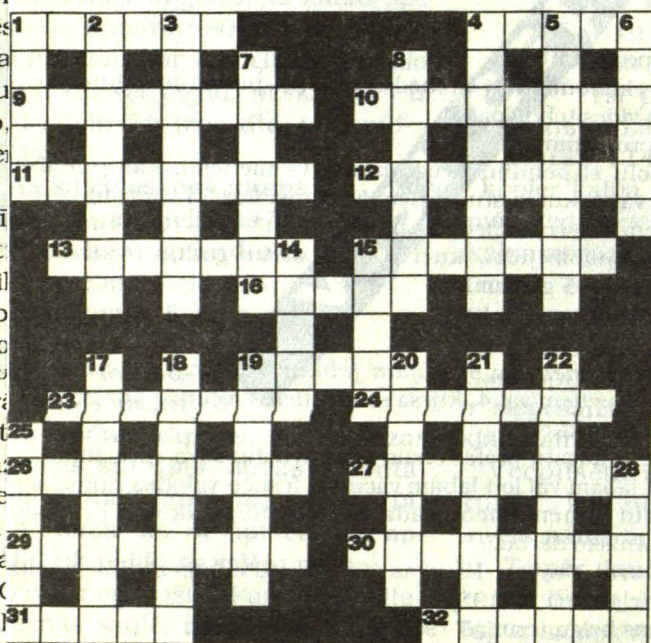
Beigās mums tika sarīkota krāšņa latviska atvadu balle, kurā skanēja tikai latviešu mūzika.

—Šis jums bija pirmais tāda veida brauciens, bet vai nākotnē gaidāms vēl kāds?

—Naudas trūkums ir viens no iemesliem, kāpēc agrāk šādi braucieni nenotika. Universitātei naudas nav. Mēs paši sameklējam sponsorus, pie tam tas izdevās tikai nedēļu pirms izbraukšanas. Universitāte tikai sedza izdevumus par formām. Turpmāk, ja kaut kur gribam braukt — jāmeklē sponsori.

ZANE BULE

UA PALAUZI GALVU!



Atbildes uz krustvārdu miklas jautājumiem, kuru "UA" Nr. 2. bija sastādījusi ALJA ŠULTE

Horizontāli: 1. Dzimtene. 4. Virs. 6. Seklotne. 9. Loks. 10. Vabole. 11. Nāra. 12. Sokrats. 15. Vašingtona. 19. Lakt. 20. Baumane. 21. Jūra. 22. Oma. 23. Sasist. 24. SOS.

Vērtikāli: 1. Demokrātija. 2. Elegija. 3. Egle. 4. Vētra. 5. Tabaka. 7. Eva. 8. Ole! 13. Olaine. 14. Tīģeris. 16. Svauksts. 17. Nams. 18. Tango.

KRUSTVĀRDU MIKLA

HORIZONTĀLI:

1. Čehu komponists (1870 —1949). 4. Latvija sastopams derīgais izrakteis. 9. Slavēna Dž. Verdi opera. 10. Jaunie cilvēki. 11. Izmirusu baltu valoda. 12. Drēbnieks. 13. Atstības pakape. 15. Radnieks. 16. Ģimenes locekle. 19. Izmiris grieķu dzimtas dzīvnieks. 23. Viens no Dziesmu svētku virsdiriģentiem. 24. Virsotne Kaukāzā. 26. Neiedomāties. 27. Sporta pasaule pazīstams kauss. 29. Pārtikā un parfimerijā izmantojama viela. 30. Rets darzenis. 31. Norobežojumi. 32. Dzēriens.

VERTIKĀLI: 1. Mitoloģiskas ūdensbūtnes. 2. Vilciena sastava daļa. 3. Štats un upe ASV. 4. Nodaļa daudzās iestādēs. 5. Arsts. 6. Tītenaugs. 7. Diplomātisks rangs. 8. Kaimiņvalsts galvaspilsēta. 14. Mājdzīvnieki. 15. Bezdelīgai līdzīgs putns. 17. Darīt gludu. 18. Darbarīks. 19. Kāda mājdzīvnieka mazulis. 20. Rezervāta vieta Latvijā. 21. Valsts Eiropā. 22. Ziemeļu tauta. 25. Kalējs. 28. Saullēkts.

Sastādījis JANIS ZUTERS

Šobrīd skandalozais Maikls Džeksons. Vieni viņu slavina, citi peļ. Kopā ar žurnālistu Adrianu Grantu izjutīsim, kāda ir

DIENA MAIKLA DŽEKSONA MĀJĀ

1987. gada plate "Bad" un pasaules koncertturneja ienesa miljonus, bet "Thriller" ir visu laiku vispieprasītākais albums, kas piedzīvojis 37 milj. kopijas. Viņš negaidīti var parādīties jebkurā TV programmā, reklamējot *LA Gear* apavus, un šķiet radīts tieši tiem. Bet par spīti slavaī tikai retajiem izdodas šim cilvēkam pietuvoties. Citi runā, ka viņš dzīvojot brīnumu valstībā. Presē viņu sauc par "WACKO JACKO". Pastāvīgi izplatās divainas tenkas, ka Džeksons guļot ar skābekli pildītā kupolā, lai paildzinātu dzīvi; arī par to, ka viņa seja mākslīgi balināta; par to, ka viņš piedāvājis naudas kalnus, lai nopirktu tā sauktā ziloncīlvēka — 19. gs. dzīvojuša zēļa ar milzīgu galvu, mirstīgās atliekas.

Bet patiesībā neviens isti nezina, kāds ir šis cilvēks...

Taču Adrians Grants ir pirmais žurnālists, kurš bijis ielūgts Maikla Džeksona rančo, kas paslēpts Kali fornijas kalnos.

Adrians Grants ir aizrautīgs Maikla Džeksona fans, kurš 19 gadu vecumā nolēma nodibināt savu žurnālu "Off the Wall", veltītu popzvaigznei. Pēc diviem gadiem viņš aizsūtīja Maiklam Džeksonam vēstuli ar lūgumu pieņemt dāvanu no izdevējiem — gleznu. Pārsteidzoši, bet Džeksons uzaicināja Adrianu apmeklēt viņu mājās.

Tās dienas pirmais notikums — iepazīšanās ar *MJJ productions*, daļu no Džeksona kompānijas. Ofisā nav nekā ievēribas cienīga, ja nu vienīgi Miko Brando, Marlona Brando dēls, kas tur strādā. Nākamā pietura ir Džeksona ierakstu studija. Tai apkārt nav greznu limuzīnu un fanu baru. Studijā darbojas daži mūziķi un Maikla fotogrāfs. Un tad parādās kāds, kas nenormāli līdzīga Maiklam. "Viņš izskatījās ka tikko izkāpis no videoklipa," atceras Adrians. "Ļoti kalsns". Maiklam patīk glezna, Adriana žurnāls, viņš piekrit nofotografēties īpaši Adriana žurnālam (ko viņš parasti nedara). Džeksonis ļauj noklausīties dažas dziesmas no jaunā albuma un dalās pārdomās, vai izdot "Greatest Hits" al-

bumu. Tad viņš atceras savas filmas, ko nesen noskatījies un saka, ka Silvestrs Stallone daudz runājis.

Tad viņi skatās filmu par to, kā Džeksons piedalās *LA Gear* reklāmas kampaņā, kā tiek ar prezidentu Bušu utt. Un tad Maikla menedžeris uzaicina Adrianu paciesties Nekurnekad zemē: "Maikls vēlas, lai tu atbrauc uz viņa māju noskatīties filmu, uzspēlēt kādu spēli vai citas mulķības..."



Sestdienas rītā Adrianu aizved par šimts km no Losandželosas, kur kalnos paslēpts Džeksona rančo. Šo vietu sauc par Nekurnekad zemi, un iebraucamā ceļa malā ir ātrumu ierobežojoša zīme "Uzmanību! Rotaļģas bērni!" un stāv bronzas figūriņas — Pīters Pens un viņa draugi, kas devuši vārdu šai ielejai. Adrians zvēr, ka neizpauzīs noslēpumus, neko nefotografēs un neierakstīs.

Skatienam paveras šveiciešu stilā būvētu kotedžu komplekss, dārzi un strūklakas pilnas ar gulbjiem un flamingo. Krūmos apslēpti skaļruņi izplata klasiskās mūzikas skaņas. Šī teritorija aizņem 3000 akru lielu platību.

Maikls pastaigājas privātajā zoodārzā. Viņam mugurā gaišsarkans krekls un džinu auduma jaka ar Garfilda attēlu uz muguras. Viņš iepazīstina ar mūziķiem, kuri piedalās albuma tapšanā. Viņi kopā pavada nedēļas nogali, lai labāk iepazītos. Bet zoodārzā ir pāris mazas žirafes, daži zirgi, lamas, šimpanzes

mazuļi Maksis un Aleksandrs.

Šī vieta ir bērnu paradīze: spēļu halles, golfa laukumi, mūzikas automāts ar Bon—Džovi, Run DMC

un Wham! Visa niekošanās nemaksā ne centu.

Blakus galvenajai ēkai ir lieliski apartamenti visiem, bet lielajā ēkā atrodas bibliotēka, mūzikas istaba ar milzu pianino un viesistaba, kurā "uzturas Elizabete Teilore, kad atbrauc ciemos". Visapkārt izvietotas itāļu statuetes un gleznas, ko Maikls kolekcionē. Arī milzīgs, bronzā liets amerikāņu ērglis. Maiklam pieder arī pirmais amerikāņu gramofons.

Bet aiz dubultdurvīm slēpjas Maikla privātās telpas. Džeksonu muzejs atrodas krietnā gabalā un jāaizņemas Maikla džips, lai tur nokļūtu. Šajā džipā Maikls aizbrauc no Nekurnekad zemes, kad vēlas atbrīvoties no miesassargu uzraudzības. Mašīnā guļ afrikāņu parūka, kas droši vien palīdz nomaskēties tās īpašniekam.

Muzejā ir visas iespējamās piemiņas lietas, sākot no skatuves tērpiem, Maikla slaveno cimdu kolekcijas, spīdošām jostām un beidzot ar mašīnu un robotiem no filmas "Moonwalker".

Tad visi ēd pusdienas, ko piedāvā trīs pavāri. Viena galda galā sēž Džeksons un visi mūziķi. Pie otra — Adrians. Maikls atkal runā par filmām. "Dīku Treisiju" viņš novērtē augstu. Tad runā par kompjūterspēli, ko firma atsūtījusi viņa personīgai izmēģināšanai.

Pēc pusdienām visi, protams, dodas uz 100 vietu kinozāli. Tur ir arī veikals, kur nopirkt šokolādi un popkornu. Bet patiesībā tas viss ir par brīvu. Blakus telpās ir iedarbināmas lelles — multfilmu varoņi — un pat guļamistabas, ja gadījumā kāds nevar sagaidīt filmas beigas.

Pēc tam Maikls ātvadās un saka: "Nu ienāc atkal kādu reizi." it kā tas būtu tik vienkārši. Adrians saņem Nekurnekad zemes suvenīru somu ar zīmūļiem, piezīmju papīru un vāciņus ar dzejoli "Bērnu stunda". Un pa to pašu ceļu Adrians atgriežas parastajā, normālajā pasaulē, kas dažkārt šķiet tik garlaicīga.

No angļu valodas tulkojusi
ILZE JOZEPA



Godājamie kolēģi!

Informējam Jūs, ka esam saņēmuši projektus Vācijas (DAAD) un Šveices stipendiju saņemšanai studijām un zinātnieku programmām.

Dokumentu iesniegšanas termiņi — DAAD stipendijām 12. novembris, Šveices stipendijām — 19. novembris.

Interesentiem informācija Latvijas Zinātnes Padomes Zinātnes starptautiskās koordinācijas centrā, Rīgā, Kaļķu ielā 1, 322. telpā, tel. 227 954. Pieņemšanas laiki — otrdienās un ceturdienās no 15. 00 — 17. 00, trešdienās no 10. 00 — 12. 00.

Latvijas Zinātnes Padomes Zinātnes starptautiskās koordinācijas centra vadītāja M. Sņikere

(Sikāks izklāsts 11. lappusē)

PAVĒLE

Par zīmoga lietošanu

Lai paātrinātu dokumentu apriti un nodrošinātu apkalpojošo daļu efektīvāku darbu,

PAVĒLU:

Atļaut līgumdarbu un citu dokumentu noformēšanā, kurus paraksta LU zinātņu prorektors, LU ģerboņzīmoga vietā lietot LU Zinātņu daļas apaļo zīmogu ar Latvijas Universitātes ģerboņa attēlu.

Pamats: ZD priekšlikums.

Rektors prof. J. Zaķis



I'm a girl, a 4th year Medicine student at University. I like to correspond with a girl or boy from Riga (in English or German). Thank you very much!

My address:

FERRARI ANNA
VIA AURELIO SAFFI,6
I — 25122 — BRESCIA
ITALY

SVEICAM VĀRDA DIENĀ!



18. Elita — franču val. elite — labākais, izlase, pirmo reizi fiksēts 19. gs 3. cet., Vidzeme.

19. Verners — sens augšvācu vārds veri — bruņojums + heri — karaspēks; sens vācu v. sargs, modrs karotājs, pirmo reizi fiksēts 1638. gadā, Allažos, Vidzeme.

Muntis — sens prūšu vārds Munte, pirmo reizi fiksēts 20. gs 3. cet., Rīgā.

20. Guntra —> Gunta —> Gundega (latv. val. gundega), pirmo reizi fiksēts 1940. gadā, Daugavpili.

Marianna —> Marija —> Mirjama (ebreju val. mārā — pretoties, atraidīt; senebreju val. Miryām — rūgtums, sašutums, pretošanās) + Anna (ebreju val. chanah — žēlastība, žēlsirdība; ebreju val. hēn — pievilcība), pirmo reizi fiksēts 1789. gadā, Jekabpili.

21. Modris — latv. val. modrs, pirmo reizi fiksēts 20. gs

1. cet., Rīgā.

Matiss —> Mateuss (ebreju val. matitjahu, matitjah — Jahves dāvāna, dievs cilvēks), pirmo reizi fiksēts 1388. gadā, Rīga.

22. Māris —> Morics (lat. val. maurus — mauritanis, moris), pirmo reizi fiksēts 1736. gadā, Dikļos, Vidzeme.

Maigurs —> Maigonis —> Maiga (latv. val. maigs), pirmo reizi fiksēts 1922. gadā, Rīga.

23. Vanda — etnonims vendi, pirmo reizi fiksēts 19. gs beigās, Rīgā.

Veneranda — lat. val. veneranda — cienijama, godājama, pirmo reizi fiksēts 1925. gadā, Preiļos.

24. Agris — latv. val. agrs, pirmo reizi fiksēts 1930. gadā, Aluksnē.

Agrita —> Agra (latv. val. agrs), pirmo reizi fiksēts 1925. gadā, Rīgā.

25. Rodrigo —> Roderiks (sens augšvācu vārds hrōd, hroud — slava + richī — bagāts, varens), pirmo reizi fiksēts 1883. gadā, Rīgā.

Rauls —> Rūdofls (sens augšvācu vārds hrōd, hroud — slava + wolf — vilks), pirmo reizi fiksēts 1901. gadā, Rīgā.

26. Gundars — latv. val. guns + darit, pirmo reizi fiksēts 1925. gadā, Rīgā.

Kurts —> Konrads (sens augšvācu vārds kuoni — drosmīgs, gudrs + rāt — padoms), pirmo reizi fiksēts 1452. gadā, Rīgā.

Knuts — sens skandināvu vārds knūtr — tāds, kas celies no dižciltīgas dzimtas, pirmo reizi fiksēts 1582. gadā, Dundaga, Kurzeme.

27. Adolfs — sens augšvācu vārds adal — dižciltīgs + wolf — vilks, pirmo reizi fiksēts 1613. gadā, Rīgā.

Ilgonis — latv. val. ilgoties, pirmo reizi fiksēts 1922. gadā, Rīgā.

28. Sergejs —> Sergijs (lat. val. sergius, romiešu dzimtas vārds, lat. servō — esmu nomoda, sargāju), pirmo reizi fiksēts 1762. gadā, Latgalē.

Svetlana — krievu vārds cdtņsq — gaišs, pirmo reizi fiksēts 1925. gadā, Rīgā.

Lana —> Jolanta, Ruslāna, Svetlana, pirmo reizi fiksēts 1973. gadā, Cēsu raj.

29. Miķelis —> Mihaels (ebreju vārds Mika'el — dievam līdzīgs): latv. zirgu aizgādnis un labības audzētājs, pirmo reizi fiksēts 1601. gadā, Vidzeme.

Mikus —> Miķelis —> Mihaels, pirmo reizi fiksēts 1861. gadā, Rīgā.

Mihaēls —> Mihaels, pirmo reizi fiksēts 1877. gadā, Rezeknē.

30. Elma —> Alma (lat. val. barotāja), Elmira, Vilhelma, Elizabete + Marija, pirmo reizi fiksēts 1885. gadā, Vecpiebalga, Vidzeme.

Oktoberi

1. Zanda —> Sanda —> Aleksandra —> Aleksandrs (grieķu v. alexo — atvairā + anēr (ģen. andros) —vīrs, vīrietis t. i. vīru vai ciltveku aizstāvis, pirmoreiz fiksēts Rīgā, 1946. g.

"Universitātes Avīze"

Redaktore Ilze BRINKMANE

Tekstu rediģē: Ginta LUKŠEVICA, Linda VAIŅIS

Tekstu ievada: Ilze JOZEPĀ, Ilze un Vija STIKĀNES

Ar datoru "Macintosh SE" tekstu salīk: Ilmārs LAUBERTS

Komerccjautājumus kārtō Aldis ZELMENIS

Adrese: Raiņa bulv. 19. 8. telpa, Rīga, LV-1586

Tālrunis: 222944

"UA" iespiesta firmā "Druka" Jelgavā. Tel. 22927, 28010

Reģistrācijas apliecības Nr. 535

Laikraksts iznāk divas reizes mēnesī.

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz "UA" obligāta.

Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar rakstu autoru viedokli.